

Opgave 5 Privacy

Bij deze opgave hoort tekst 7.

Inleiding

De rubriek nrc.checkt (in nrc.next), controleert uitspraken die in de media verschijnen op hun waarheidsgehalte (nepnieuws). Het betreft meestal uitspraken die relevant zijn in een lopende maatschappelijke discussie. In tekst 7 wordt onderzocht in hoeverre de bewering klopt dat de Europese Unie aan jongeren onder de 16 jaar verbiedt om zonder toestemming van hun ouders gebruik te maken van social media.

Lees de regels 1 tot en met 16 van tekst 7.

Met het communiceren van informatie via massamedia worden verschillende maatschappelijke functies vervuld.

- 3p **26** Welke drie subfuncties van de informatiefunctie zijn te herkennen in de regels 1 tot en met 16 van tekst 7? Licht je antwoord toe en verwijst per subfunctie naar de tekst.

Lees tekst 7.

Het onderzoeken van het waarheidsgehalte van de stelling van de Vlaamse journalist op AD.nl is relevant, omdat op het moment van publicatie een discussie gaande is over het belang van de Europese Unie. De journalist heeft mogelijk een van de journalistieke normen niet correct toegepast.

- 2p **27**
- Leg uit welke journalistieke norm de Vlaamse journalist op AD.nl niet correct heeft toegepast.
 - Wat betekent de bijdrage van de Vlaamse journalist voor de beeldvorming van de Europese Unie?
- 1p **28** Waarom is het over het algemeen van belang dat een journalist zich aan de journalistieke normen houdt?

Zie de regels 49 tot en met 58 van tekst 7.

Marktontwikkelingen hebben ertoe geleid dat in verschillende media dezelfde artikelen gepubliceerd worden. Dat roept de vraag op waar of bij wie in zo'n geval de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor die publicatie ligt. Ook kan het voor media lastiger worden om onderscheidend te blijven.

- 3p **29**
- Met welk begrip wordt de marktontwikkeling aangeduid die ertoe leidt dat in verschillende media dezelfde artikelen gepubliceerd worden?
 - Waar of bij wie ligt de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor publicatie van een artikel?
 - Met behulp van welk document beschermen media onder andere hun eigen identiteit?

Opgave 5 Privacy

tekst 7

nrc.checkt: “**Europees verbod op sociale media onder 16**”

Dat schreef een Vlaamse journalist op AD.nl

De aanleiding

Verschillende media berichtten maandag over een Europees verbod op sociale media voor kinderen onder 5 de zestien. Een bericht op de website van dagblad AD (“Onder de 16 geen Facebook, geen Twitter, geen Instagram”) werd meer dan 14.000 keer gedeeld op Facebook en zorgde 10 voor ophef in Nederland. We checken de stelling uit dat artikel: Jongeren onder de zestien mogen vanwege Europese privacyregels vanaf 2018 geen sociale media 15 gebruiken zonder toestemming van hun ouders.

Waar is het op gebaseerd?

Het Europees Parlement stemde twee weken geleden in met een 20 breed scala aan nieuwe privacyregels. Daaronder valt ook de bepaling dat bij het verwerken van persoonsgegevens van kinderen onder de zestien jaar toestemming van de ouders nodig is. Voor sociale 25 media zou dat betekenen dat zij hun diensten niet kunnen aanbieden aan jongeren zolang de ouders geen toestemming hebben gegeven. 30 “Dit is alleen geen nieuws”, zegt ICT-jurist Arnoud Engelfriet. Hij wijst op de Nederlandse Wet Bescherming Persoonsgegevens uit 2001 waarin precies dezelfde bepaling is opge- 35 nomen: voor het verwerken van persoonsgegevens van 16-minners is toestemming van de ouders nodig. De ophef over de volgens GeenStijl “aan ons opgedrongen” Europese

40 verordening gaat dus over een bepaling die al jaren in de Nederlandse privacywet staat. Waarom staat in het stuk niet dat de besproken leeftijdsgrens van zestien 45 jaar al in Nederland geldt? En waarom wordt eigenlijk alleen de Belgische kinderombudsman om commentaar gevraagd?

Het bericht blijkt geschreven te zijn 50 voor een Vlaams publiek, vertelt de auteur Brecht Herman. Hij schreef het voor de Vlaamse krant Het Laatste Nieuws, waarna het AD het overnam op de site en het een eigen 55 leven ging leiden. Beide kranten zijn onderdeel van uitgeefconcern De Persgroep en wisselen vaker artikelen uit.

Belangrijk is ook dat de Europese 60 regels niet automatisch voor Nederland gaan gelden, want elke lidstaat mag de leeftijdsgrens zelf bepalen zolang deze boven de dertien blijft, staat in de verordening. De Europese 65 regel is eigenlijk een dode letter, maar dat staat niet in het stuk.

En, klopt het?

Het artikel spreekt zichzelf tegen. In een bijzin staat wel dat lidstaten 70 mogen afwijken van de verordening, maar de consequentie daarvan wordt niet vermeld. Anders zou de suggestie dat Brussel een social media-verbod oplegt aan kinderen niet 75 overleind blijven.

Ook blijft onvermeld dat nu al volgens de Nederlandse privacy-wetgeving ouderlijke toestemming is

vereist bij de verwerking van
80 persoonsgegevens van jongeren
onder de zestien. Er staat dus ook
niet in dat de meeste internet-
diensten, YouTube uitgezonderd,
zich daar niet aan houden en dat de
85 regel niet wordt gehandhaafd door de
toezichthouder, de Autoriteit
Persoonsgegevens. Waarom dat niet
gebeurt wil een woordvoerder van de
toezichthouder niet zeggen. “We
90 doen geen uitspraken over lopend
onderzoek.”
Engelfriet heeft het gevoel dat de
situatie geen problemen in de praktijk
oplevert en dat de onderbemande

95 toezichthouder “wel betere dingen te
doen heeft.”

Conclusie

Het is niet zo dat Nederlandse
jongeren onder de zestien vanwege
100 Europese privacyregels vanaf 2018
geen sociale media mogen gebruiken
zonder toestemming van hun ouders.
Zij mogen dat nu ook al niet, maar
dat komt door de nationale wet-
105 geving, die overigens niet wordt
gehandhaafd. Ook na 2018 mogen
landen zelf kiezen welke leeftijds-
grens (mits boven 13 jaar) zij
hanteren. We beoordelen de stelling
110 daarom als onwaar.

bron: nrc.next, 27 april 2016